

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра практичної психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Методологія та організація науково-психологічних
досліджень**

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 053 «Психологія» («Практична психологія»)

(шифр і назва напряму підготовки)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення ІНСТИТУТ ЛЮДИНИ

(назва інституту, факультету, відділення)

2016 – 2017 навчальний рік

Робоча програма «Методологія та організація науково-психологічних досліджень» для студентів за освітньою програмою «Практична психологія».

Розробники: Дятленко Н.М., кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри практичної психології

Протокол від “30” серпня 2016 року №1

Завідувач кафедри практичної психології

(О.М. Лозова)

Розподіл годин звірено з робочим планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини Н.А. Клішевич

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Методологія та організація науково-психологічних досліджень» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою практичної психології на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів, відповідно до навчального плану для всіх спеціальностей денної форми навчання.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України (лист № 1/9-736 від 06.12.2007 р.) «Про Перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра».

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни.

Здобуття студентом кваліфікаційного рівня за певною спеціальністю передбачає наявність у нього вмінь та навичок методологічно обґрунтовано організовувати, проводити та впроваджувати результати науково-пошукових досліджень.

Мета курсу – систематизувати та методологічно обґрунтувати знання та навички студентів щодо організації та проведення психологічних досліджень.

Вимоги до знань та умінь студентів цього курсу:

Студент має знати:

- історичні передумови виникнення та етапи розвитку науки, наукових досліджень;
- закономірності застосування принципів, методик та методів психологічних досліджень;
- етапи організації та проведення наукових досліджень;
- методи узагальнення та інтерпретації результатів наукових досліджень;
- особливості оформлення та представлення результатів наукових досліджень.

Студент має вміти:

- віднаходити проблемні та актуальні питання на шляху розвитку науки (психології);
- формулювати тему наукового дослідження та методологічний апарат;
- коректно опрацьовувати наукову літературу за темою дослідження;
- уміло застосовувати методи теоретичного дослідження;
- планувати та проводити емпіричне дослідження, опрацьовувати результати;
- формулювати та представляти результати наукового дослідження.

Вивчення студентами навчальної дисципліни "Методологія та організація науково-психологічних досліджень" завершується іспитом для студентів кваліфікаційного рівня „Магістр”.

Основними формами роботи в процесі вивчення дисципліни є лекції, семінари, практичні заняття, консультації, самостійна робота.

На лекційних заняттях студенти отримують систематизовану інформацію з дисципліни; на семінарських – обговорюють актуальні питання методології наукових досліджень; під час практичних занять – вправляються у розробці наукового апарату дослідження, побудові схем дослідження та способах подання наукових результатів.

Метою самостійної роботи студентів у навчальному процесі є опрацювання та закріплення знань щодо методологічних основ дослідження, здійснення підготовки до семінарських та практичних занять, розвиток процесів самопізнання та саморозвитку.

З метою якісного виконання завдань навчального курсу застосовується проблемно-діяльнісна технологія навчання, яка передбачає обов'язкову проблемно-пошукову спрямованість усіх видів занять, а також значне збільшення часу і завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів.

Перевірка якості засвоєння навчального матеріалу забезпечується такими формами контролю, як поточний контроль, модульний контроль та підсумковий (екзамен).

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 150 год., із них 14 год. – лекції, 14 год. – семінарські заняття, 4 год. – практичні заняття; 9 год. – поточні консультації; 8 год. – модульний контроль; 110 год. – самостійна робота (з них – 30 год. – підготовка до екзамену); вивчення дисципліни завершується екзаменом.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>5 кредитів</i>	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність 053 «Психологія»	Рік підготовки	
Змістових модулів - 4		5ий	5ий
Індивідуальне науково-дослідне завдання: Розробка та письмове оформлення теоретичної складової навчального квазідослідження, аналогічного кваліфікаційній роботі	Освітня програма «Практична психологія»	семестр	
Загальна кількість годин – 150		9	9
		лекції	
		14	8
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: другий (магістерський)	Практичні /семінарські	
		18	12
		лабораторні	
		Самостійна робота	
		80	100
		Модульний контроль	
		8	
		Семестровий контроль	
		30	30
Вид контролю			
екзамен	екзамен		

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ Теми	Тема заняття	Кількість годин							
		Разом	Аудиторні	лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Поточні консультації	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовний модуль 1. Поняття про науку та методологію наукових досліджень									
1.	Наука і наукова діяльність	14	2	2			1	10	
2.	Методологія наукових досліджень	16	6	2	4		1	10	
	Модульний контроль	2							2
	Разом	32	8	4	4		2	20	2
Змістовний модуль 2. Зміст та складові науково-дослідного процесу. Теоретичні дослідження									
3.	Етапи проведення психологічних досліджень	14	4	2	2		1	10	
4.	Теоретичні наукові дослідження у психології	14	4	2	2		1	10	
	Модульний контроль	2							2
	Разом	30	8	4	4		2	20	
Змістовний модуль 3. Емпіричні дослідження в психології									
5.	Вимоги до організації та проведення емпіричних досліджень	26	6	2	2	2	1	20	
	Модульний контроль	2							2
	Разом	28	6	2	2	2	2	20	2
Змістовний модуль 4. Оформлення та упровадження результатів науково-психологічних досліджень									
6.	Вимоги до оформлення та методологічної складової кваліфікаційних досліджень	16	6	2	2	2	2	10	
7.	Упровадження та представлення результатів наукового дослідження	14	4	2	2		1	10	
	Модульний контроль	2							2
	Разом	32	10	4	4	2	3	20	
	Підготовка до екзамену	30						30	
Усього за навчальним планом:		150	32	14	14	4	9	110	8

III. ПРОГРАМА

Змістовний модуль 1. Поняття про науку та методологію наукових досліджень

Лекція 1. Наука і наукова діяльність

Поняття про науку: сутність, цілі, завдання. Наука, антинаука, псевдонаука. Найвидатніші вчені та найвідоміші відкриття ХХ ст. Основні етапи розвитку науки. Історичні передумови її виникнення. Поняття про наукове мислення. Наукове дослідження. Понятійний апарат, зміст науки. Класифікація наукових досліджень. Організація наукової діяльності в Україні. Особливості наукової діяльності в ХХІ ст.

Основні поняття: наука, антинаука, псевдонаука; наукове дослідження, науковий результат, суб'єкти наукової діяльності, науковий факт, наукова ідея, проблема, тема гіпотеза, доказ, закон, судження умовивід, концепція, поняття, класифікація наук.

Лекція 2. Методологія наукових досліджень

Поняття про методологію наукових досліджень. Функції та рівні методології. Загальнонаукові принципи дослідження. Методологічні основи системного дослідження. Методологія психологічних досліджень. Загальнопсихологічні принципи (принцип детермінізму, принцип випереджального відображення, принцип розвитку, принцип історизму, системно-структурний принцип, принцип єдності свідомості та діяльності, принцип особистісного підходу, принцип комплексності). Конкретнопсихологічні принципи (принцип адекватності, принцип паралельності, принцип екстремальності, принцип реєстрації градієнта, принцип референтності, принцип якісного аналізу. Категоріальний апарат психологічних досліджень. Проблема об'єкту і предмету у психології.

Основні поняття: методологія наукового дослідження, загальнонаукові принципи, конкретно психологічні принципи дослідження, проблема об'єкту і предмету у психології,

Семінарське заняття 1, 2. Методологія наукових досліджень (4 год.)

Змістовий модуль 2.

Зміст та складові науково-дослідного процесу.

Теоретичні дослідження у психології

Лекція 3. Етапи психологічних досліджень

Етапи психологічних досліджень, вимоги до кожного з них. Визначення проблемної ситуації. Підготовчий етап. Теоретична та практична підготовка до дослідження. Етап збору фактичного матеріалу. Етап опрацювання результатів. Етап інтерпретації даних. Етап висновків. Класифікація методів та їх характеристика. Визначення проблемної ситуації. Визначення предмету та об'єкту дослідження.

Формулювання робочої гіпотези. Добір методів первинного збору даних. Уточнення предмету, гіпотези та перегляд добору методів. Проведення дослідження. Інтерпретація результатів. Висновки.

Основні поняття: етапи науково-психологічного дослідження, об'єкт, предмет, метод, мета, завдання психологічного дослідження, методи психологічного дослідження, спостереження, експеримент, опитування, тестування.

Семінарське заняття 3. Організаційно-змістові компоненти етапів психологічних досліджень (2 год.)

Лекція 4. Теоретичні дослідження у психології

Теоретичні та експериментальні дослідження в психології. Теоретичні методи дослідження в психології: узагальнення, аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія, ідеалізація, формалізація, аксіоматичний та системний методи, метод моделювання. Створення теоретичних моделей у психології. Операціоналізація понять у теоретичних дослідженнях. Визначення понять з множинним змістом, впровадження авторських термінів. Теоретичне значення дослідження. Формулювання назви теоретичної частини роботи та її підрозділів: типові помилки. Особливості використання наукового стилю мовлення в науково-дослідній праці: вимоги до наукового стилю. Основні вимоги до реферування та цитування літератури. Поняття про авторські права.

Основні поняття: теоретичні методи дослідження, теоретичні моделі, визначення понять, науковий стиль, цитування літератури, авторські права

Семінарське заняття 4. Методологія теоретичних досліджень (2 год.)

Змістовий модуль 3. Емпіричні дослідження у психології

Лекція 5. Організація та проведення емпіричних наукових досліджень з психології

Емпірична частина дослідження. Методи здобуття емпіричного матеріалу. Види емпіричного дослідження. Основна і контрольна група досліджуваних. Пошуковий, підтверджуючий експеримент, пілотажне дослідження. Поняття про вибірку досліджуваних. Об'єм вибірки. Залежні і незалежні вибірки. Репрезентативність вибірки та її математичне обчислення. Поняття про надійність, валідність та стандартизацію методів та процедур дослідження. Адаптація та модифікація методик. Математичні процедури їх стандартизації та валідизації. Математичні методи у психології. Використання математико-статистичних критеріїв для підтвердження надійності та репрезентативності результатів експериментального дослідження.

Основні поняття: емпірична частина, контрольна група, основна частина, пілотажне дослідження, вибірка досліджуваних, обсяг вибірки, залежні і незалежні перемінні, репрезентативність вибірки, надійність, валідність та стандартизація процедур дослідження, математичні методи.

Семінарське заняття 5. Організація емпіричних досліджень у психології
Практичне заняття 1. Емпірична складова кваліфікаційної роботи

Змістовий модуль 4. Упровадження результатів наукового дослідження

Лекція 6. Вимоги і методичні рекомендації щодо написання і захисту магістерських робіт з психології

Загальні вимоги (структура, обсяг). Етапи роботи: вибір теми для магістерського дослідження, планування роботи, розробка наукового апарату). Аналіз літератури з обраної теми, розробка основної частини дослідження, формулювання загальних висновків, складання списку використаних джерел і оформлення додатків. Підготовка до захисту і захист магістерської роботи. Вимоги до оформлення магістерської роботи. Критерії оцінки магістерських робіт.

Основні поняття: кваліфікаційна робота, магістерська робота, етапи роботи над магістерською роботою, оформлення магістерської роботи, захист магістерської роботи, критерії оцінки магістерських робіт.

Семінарсько-практичне заняття 6, 2 (семінарське 6, практичне 2). Загальні вимоги щодо розробки та оформлення кваліфікаційної роботи (4 год.)

Лекція 7. Оформлення результатів психологічних досліджень у вигляді наукових робіт

Особливості представлення результатів науково-дослідної роботи. Форми викладу матеріалів дослідження та наукові видання: науковий реферат, наукова стаття, монографія, дисертація. Форми висвітлення підсумків наукової роботи. Тези доповіді на науковій конференції. Усна передача інформації про результати наукових досліджень (колоквіум, симпозіум, конференція, наукова дискусія). Особливості підготовки наочного матеріалу для захисту результатів дослідження: комп'ютерні презентації, слайдові доповіді, стендові доповіді.

Основні поняття: науковий реферат, наукова стаття, монографія, дисертація, тези доповіді, колоквіум, симпозіум, конференція, наукова дискусія, наочний матеріал.

Семінарське заняття 7. Правила та загальні вимоги до оформлення наукових робіт (2 год.)

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

„Методологія та організація науково-психологічних досліджень”

Разом: 150 год., лекції – 14 год., семінарські заняття – 14 год., практичні – 4 год.; поточні консультації – 9 год., самостійна робота – 110 год. (з них – 30 год. – підготовка до екзамену); модульний контроль – 8 год.

Модулі	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		
Назви модулів	Поняття про науку та методологію наукових досліджень		Зміст та складові науково-дослідного процесу. Теоретичні методи		Емпіричні методи дослідження психології		Оформлення та упродовження результатів науково-психологічних досліджень		
Лекції	1. Наука і наукова діяльність 1	2. Методологія наукових досліджень 1	3. Етапи психологічних досліджень 1	4. Теоретичні наукові дослідження у психології 1	5. Вимоги до організації та проведення емпіричних досліджень 1		6. Методологічна складова кваліфікаційного дослідження. Вимоги до оформлення 1	7. Упродовження та представлення результатів наукового дослідження 1	
Теми семінарських та практичних занять	1, 2 Методологія наукових досліджень (4 год.) 10		3. Організаційно-змістові компоненти етапів психологічних досліджень (2 год.) 10	4. Методологія теоретичних досліджень (2 год.) 10	5. Методологія емпіричних досліджень (2 год.) 10	Пр. зан. 1. Емпірична складова кваліфікаційної роботи (2 год.) 10	6. Вимоги і методичні рекомендації щодо написання і захисту магістерських робіт з психології	Пр. зан. 2. Вимоги і методичні рекомендації щодо написання і захисту магістерських робіт з психології	7. Загальні вимоги щодо оформлення результатів психологічних досліджень (2 год.) 10
Самостійна робота	20		20		10		10		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 25		Модульна контрольна робота 2 25		Модульна контрольна робота 3 25		Модульна контрольна робота 4 25		
Кількість балів за модуль	57		67		56		57		
ІНДЗ	30								
Усього	267 б.								
Підсумковий контроль	Екзамен 40 б.								
Разом	307 б.								

V. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття 1,2 Методологія наукових досліджень (4 год.)

Питання для обговорення

1. Наукове дослідження: поняття, види та характерні ознаки.
2. Представити основні поняття психологічних досліджень (наукове мислення, теорія, наукова ідея, концепція, науковий принцип, категорія, методологія, проблема, поняття, гіпотеза, теза, аргумент) з точки зору майбутнього кваліфікаційного дослідження
3. Охарактеризувати психологічні принципи організації дослідження та власне бачення можливості їхнього застосування у власному дослідженні.
4. Представити конкретну методологію психологічного дослідження (на вибір) з точки зору обґрунтованості, логічності, цілісності (використати матеріали дисертацій, авторефератів, магістерської роботи).

Практичне завдання

Сформулювати ідеї щодо власного кваліфікаційного дослідження за схемою: галузь психології, яка викликає найбільший інтерес; психологічний феномен, який найбільше цікавить; можливості експериментального вивчення цього психологічного феномену (вимірюваність, група дослідження, місце дослідження, часові рамки); запропонувати кілька можливих тем дослідження.

Рекомендована література

1. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: навч. пос. /В.В. Ковальчук, Л.М. Моїсеєв. - К.: Професіонал, 2005. (бібліотека університету). – С.7-29.
2. Бочелюк В.Й., Бочелюк В.В. Методика та організація наукових досліджень в психології: Навчальний посібник. – К.: Центр учб. літератури, 2008. – С. 8-45.
3. Сергієнко Л.Н. Основи наукових досліджень у психології: кваліфікаційні та дипломні роботи. Навчальний посібник. – К.: Професіонал. – С.7-9.
4. Хомская Е.Д. О методологических проблемах современной психологии // Вопросы психологии. – 1977. - №3. – С. 112-134.

Змістовий модуль 3.

Зміст та складові науково-дослідного процесу.

Теоретичні дослідження у психології.

Семінарське дослідження 3.

Організаційно-змістові компоненти етапів психологічних досліджень (2 год.)

Питання для обговорення

1. Довести важливість повноцінної реалізації підготовчого етапу як умови успішного проходження експерименту.
2. Актуальність дослідження: методологічні критерії та ознаки. Презентувати актуальність власного дослідження.
3. Етап збору фактичного матеріалу: труднощі та способи їх подолання. Факт і артефакт у психологічному дослідженні.
4. Обробка та інтерпретація одержаних результатів: сутність та загальні вимоги

5. Поняття про ефективність наукових досліджень та шляхи її підвищення. Проблема ефективності психологічних досліджень.

Рекомендована література

1. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: навч. пос. /В.В. Ковальчук, Л.М. Моїсєєв. - К.: Професіонал, 2005. (бібліотека університету). – С.105-121.
2. Исследование в психологии: методы и планирование / Дж. Гудвин. — 3-е изд. — СПб.: Питер, 2004. — С.102-115.
3. Патяева Е.Ю. Актуальный Леонтьев: предмет психологи и методологический кризис // Вопросы психологии. - №3. – 2013. – С.54-66.

Семінарське заняття 4. Методологія теоретичних досліджень (2 год.)

Питання для обговорення

1. Теоретичні методи дослідження в психології: сутність, види, варіанти застосування
2. Гіпотеза: сутність, значення та вимоги до її формулювання
3. Проблема, тема, об'єкт, предмет дослідження: сутність, взаємозв'язки, вимоги до формулювання
4. Особливості використання наукового стилю мовлення в науково-дослідній роботі

Практичне завдання

Проаналізувати особливості застосування конкретних теоретичних методів в конкретному науковому дослідженні (на вибір - магістерська робота, дисертація, наукова стаття, монографія); свої думки представити на семінарському занятті.

Рекомендована література

1. Исследование в психологии: методы и планирование / Дж. Гудвин. — 3-е изд. — СПб.: Питер, 2004. — С.102-115.
2. Чорновол-Ткаченко О.О. Науково-дослідницька діяльність студентів у ВНЗ України [електронний ресурс] <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/4930>
3. Бочелюк В.Й., Бочелюк В.В. Методика та організація наукових досліджень в психології: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 360с.

Змістовий модуль 3. Емпіричні дослідження у психології

Семінар 5. Методологія емпіричних досліджень

Питання для обговорення

1. Вимоги до формування вибірки досліджуваних. Поняття про адекватність та репрезентативність вибірки досліджуваних. Поняття про незалежні та залежні перемінні.
2. Поняття про надійність, валідність та стандартизацію методів та процедур дослідження. Адаптація та модифікація методик.
3. Емпіричні методи у психологічному дослідженні: сутність, вимоги до організації та застосування.
4. Проблема об'єктивності дослідницьких методів у психології

Практичне завдання

Представити результати застосування емпіричного методу (на 1 респонденту), який буде використаний у магістерському дослідженні

Рекомендована література

1. Бочелюк В.Й., Бочелюк В.В. Методика та організація наукових досліджень в психології: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – С.112-128.
2. Мельникова О. Т., Хорошилов Д. А. Уровни анализа данных качественного исследования // Вопросы психологии. — 2010. — № 3. — С. 12–19.
3. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / В.В. Ковальчук, Л.М. Моїсєєв. - К.: Професіонал, 2005. (бібліотека університету)
4. Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / Н.М. Кушнарєнко, В.М. Шейко. - К.: Знання, 2002. - 295 с. (бібліотека університету)

Практичне заняття 1. Емпірична складова кваліфікаційної роботи

Представити програму власного емпіричного дослідження (назва методики, зміст, обґрунтування необхідності її застосування, взаємозв'язок методик).

Змістовий модуль 4. Упровадження результатів науково-психологічних досліджень дослідження

Семінарсько-практичне заняття 6, 2 (семінарське 6, практичне 2) – 4 год.

Вимоги і методичні рекомендації щодо написання і захисту магістерських робіт з психології

Питання для обговорення

1. Характеристика основних етапів роботи над магістерською роботою
2. Особливості аналізу літератури з теми
3. Правила формулювання висновків
4. Вимоги до оформлення роботи
5. Процес підготовки до захисту і захист магістерських робіт
6. Характеристика критеріїв оцінювання магістерських робіт

Практичне завдання: презентація матеріалів власного кваліфікаційного дослідження.

Рекомендована література

1. Бочелюк В.Й., Бочелюк В.В. Методика та організація наукових досліджень в психології: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – С.215-274.
2. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / В.В. Ковальчук, Л.М. Моїсєєв. - К.: Професіонал, С.198-204. (бібліотека університету)
3. Сергієнко Л.Н. Основи наукових досліджень у психології: кваліфікаційні та дипломні роботи. Навчальний посібник. – К.: Професіонал. – С.2010-215.

Семінарське заняття 7. Загальні вимоги до оформлення результатів психологічних досліджень

Питання для обговорення

1. Поняття про наукову статтю та її структуру; тези доповіді на науковій конференції.
2. Особливості підготовки наочного матеріалу для захисту результатів дослідження: комп'ютерні презентації, слайдові доповіді, стендові доповіді.
3. Особливості використання наукового стилю мовлення в науково-дослідній праці.
4. Основні вимоги до реферування та цитування літератури. Поняття про авторські права.

Практичне завдання: представити наукову статтю, що відповідає темі власного кваліфікаційного дослідження з точки зору відповідності методологічним вимогам до робіт такого типу.

Рекомендована література

1. Бочелюк В.Й., Бочелюк В.В. Методика та організація наукових досліджень в психології: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – С.289-329.
2. Исследование в психологии: методы и планирование / Дж. Гудвин. — 3-е изд. — СПб.: Питер, 2004. — С.459-470.
3. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / В.В. Ковальчук, Л.М. Моїсєєв. - К.: Професіонал, С.146-161 (бібліотека університету)

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Максимальна кількість балів для одного завдання – 5 б.

Змістовний модуль 1. Поняття про науку та методологію наукових досліджень (20 год.)

Лекція 1. Наука і наукова діяльність

1. Підготувати есе на тему «Основні поняття методології наукового дослідження (5 б) – обсяг до 5 стор.
2. Розробити презентацію до теми «Організація наукової діяльності в Україні» (до 10 слайдів) 5 б.

Лекція 2. Методологія наукових досліджень

1. Здійснити порівняльний аналіз визначень наукового дослідження. Результати занести до таблиці (5 б.)

Спільне	Відмінне

- 1) В.І. Бочелюк: наукове дослідження – вивчення явищ і процесів, аналіз впливу на них різноманітних чинників, а також вивчення взаємодії між явищами з

метою отримання переконливо доведених і корисних для науки і практики рішень з максимальним ефектом.

- 2) М.Т. Білуха: наукове дослідження – це форма розвитку науки, що має значення для розширення наявних знань і здобуття нових, на виявлення й обґрунтування законів і закономірностей навколишнього світу.
- 3) Ю.Сурмін: наукове дослідження – це форма процесу пізнання, цілеспрямоване систематичне вивчення об'єктів дослідження за допомогою методів і засобів науки, яке завершується формулюванням нових знань про об'єкт дослідження.

2. Визначити об'єкт і предмет названих психологічних досліджень та заповнити таблицю (5 б.)

		Об'єкт	Предмет
1.	Особливості психічної регуляції рухової активності у підлітків		
2.	Психологічні особливості проявів тривожності депривованих підлітків умовах пенітенціарного закладу		
3.	Психологічні чинники вдосконалення стилю управлінської діяльності працівників юстиції		
4.	Фасилітативний супровід розвитку комунікативної обдарованості в юнацькому віці		
5.	Ціннісно-орієнтовані засади ставлення студентської молоді до дошлюбних сексуальних стосунків		

Змістовий модуль 2.

Зміст та складові науково-дослідного процесу. Теоретичні дослідження у психології.

Лекція 3. Етапи психологічних досліджень

1. Розробити формально-логічну схему власного психологічного дослідження, згідно основних етапів дослідження (5 б.)
2. Ознайомитись зі статтею «Психологія: фундаментальна наука и наука без фундамента», авт. Рудкевич Л.А. електронний ресурс: <http://psy.su/feed/2317/>. Висловити (письмово) своє враження від статті (обсяг: 2 стор др. арк.) (5 б.)

Лекція 4. Теоретичні дослідження у психології

1. Розробити варіанти тести (10 одиниць) до даної теми лекції (5 б.)
2. Представити список літератури (10 одиниць) до власної теми дослідження з обов'язковим оформленням відповідно вимог (5 б.).

Змістовий модуль 3. Емпіричні дослідження у психології

Лекція 5. Емпіричні наукові дослідження у психології

1. Розробити презентацію емпіричних методів у психології (до 10 слайдів) – 5 б.

2. Апробувати один із методів емпіричного дослідження (той, що буде застосовуватися в процесі підготовки магістерського дослідження) на 5 особах і представити його результати (опис застосованого методу, загальні дані про осіб-респондентів, аналіз одержаного результату) – 5 б.

Змістовий модуль 4. Упровадження результатів наукового дослідження

Лекція 6. Вимоги і методичні рекомендації щодо написання і захисту магістерських робіт з психології

Підготувати рецензію на магістерську чи дипломну роботу – 5 б.

Лекція 7. Оформлення результатів психологічних досліджень у вигляді наукових робіт

Підготувати розширену анотацію на наукову статтю, що використовується у підготовці власної магістерської роботи (врахувати вимоги до підготовки та оформлення статті) – 5 б.

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА

(навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності магістранта, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання магістрантами ІНДЗ прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Методологія та організація науково-психологічних досліджень» – це вид науково-дослідної роботи магістранта, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

ІНДЗ, вимоги до нього та оцінювання:

Розробка та письмове оформлення теоретичної складової навчального квазідослідження, аналогічного кваліфікаційній роботі (магістерській) – тема, план (зміст), вступ (актуальність, об'єкт, предмет, мета, завдання), розділ 1, висновки до підрозділів та розділу, список використаних джерел).

ІНДЗ оцінюється в 30 балів.

Таблиця 7.1

Критерії оцінювання ІНДЗ

(науково-психологічне теоретичне дослідження у рамках підготовки кваліфікаційної роботи)

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Тема дослідження: чіткість, лаконічність, відображення проблеми; план як стратегія дослідження; точність формулювань	5
2.	Вступ: актуальність (переконливо), об'єкт, предмет, мета, завдання – співвідношення, цілісність, відповідність об'єкту і предмету	10
3.	Розділ 1: використання теоретичних методів, логічність викладу, наукова мова, відповідність завданням дослідження	10
4.	Список використаної літератури (від 10 джерел) (відповідність вимогам бібліографічного опису)	5
Разом		30 балів

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Методологія та організація науково-психологічних досліджень».

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО

КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) та підсумкового контролю

№ з/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій	7
2.	Семінарські заняття	70
3.	Модульні контрольні роботи	100
4.	Самостійна робота	60
5.	Індивідуальне навчально-дослідницьке завдання	30
Загальна сума балів за роботу в семестрі		267
6.	Коефіцієнт перерахунку $267:60=4,4$	4,4
Підсумковий рейтинговий бал		100

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Залік
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	F	не зараховано
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX	
60 – 68	«достатньо»	E	зараховано
69-74	«задовільно»	D	
75 – 81	«добре»	C	
82-89	«дуже добре»	B	
90 – 100	«відмінно»	A	

ІХ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бочелюк В.Й., Бочелюк В.В. Методика та організація наукових досліджень в психології: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 360 с.
2. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень: Науковий посібник. – 5е вид. – К.: Професіонал, 2008. – 240 с.
3. Сергієнко Л.Н. Основи наукових досліджень у психології: кваліфікаційні та дипломні роботи. Навчальний посібник. – К.: Професіонал, 2009. – 240 с.

Додаткова

1. Загвязинский В.И., Атаханов Р. Методология и методы психолого-педагогического исследования: Учебное пособие. - М.:Академия, 2003. – 208
2. Исследование в психологии: методы и планирование / Дж. Гудвин. — 3-е изд. — СПб.: Питер, 2004. — 558 с: ил. — (Серия «Мастера психологии»).
3. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень: Навч. пос. – 5е вид. – К.: Професіонал, 2008. – 240 с.
4. Кушнарєнко Н.М. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності. - К.: Знання, 2006. – 114 с.
5. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Підручник. 2-е вид. – К.: Каравела, 2008. – 352 с.
6. Рудницька О.П., Болгарський А.Г., Свистельникова Т.Ю. Основи наукових досліджень: Навч. посібник. К.: ІЗМН, 1997. – 232 с.
7. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. К.: Знання, 2006
8. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. – К.: Академвидав, 2005. – 208 с.